

23.06.2006

Teabelehe *Vormsi Sõnumid* eesmärgiks on anda informatsiooni saareelu puudutavatel teemadel, käsitleda saare probleeme ning arendust.

Käesolevas numbris

Päevakorral 2

Vormsilase arvamus 3

Kokkuvõtte kooliaastast 4

Keskonnateema - Vormsi metsapäev 5

Koolielust 6

Terviserubriik 7

Vormsi kultuurisuvi 8

Mõtteid lastekaitsepäeval

Maikuupäevil külastasid meie saart ja lasteaeda „kõrged“ külalised Lääne Maavalitsusest ja EV Riigikogust. Saabunud külalised olid meeldivalt üllatunud väikeste vormsilaste vahetust vastuvõtust ja suhtlemisjulgusest. Väikese Hedvigi juhatamisel vaadati koos ruumid üle, tutvuti meie kauni rahvariide ja laste valmistatud Vormsi aabitsaga, kuulati laste tervituslaulukest.

Kõlama jäi külaliste huvi ja mure vormsilaste vähese juurdekasvu pärast, maavanemat huvitas meie endi töötajate panus kohaliku iibe tõstmisel. Tõdeti, et sarnane probleem on tõsine igas väiksemas maakohas, kuid virisemine ei too lapsi juurde ega vii elu edasi. Rohkem optimismi – hoida ja hinnata neid, kes meil on ning olla avatud neile, kel soov oma elu saarega siduda.

Külaskäiku jäävad meenutama soojad sissekanded meie külalisteraamatusse, samuti lastekaitsepäevaks EV Riigikogu Kantseleist Maret Maripuult saabunud kaart südamlike soovidega „**Et väikesed päikesed säraksid igas päevas! Kaitske ja armastage üksteist!**“

Ühineme Lääne Maavanem Sulev Vare sooviga – **Head lapseõnne Vormsi rahvale!**

*Jana Kokk
Vormsi Lasteaed—Põhikooli
õpetaja*

Õnnitleme !

12. aprillil sündis
Kerli ja Ahti Alliku
peres pisitütar **Krete-Ly**

Sellel kevadel lõpetasid
Vormsi Lasteaed—Põhikooli
Kaisa—Liis Mandre
Kati Koch
Anders Streng
Soovime neile edu koolitee
jätkamisel !

Ajalehe toimetuse
avaldab lugupidamist
päästekomando Vormsi meeskonnale
Ahto Kokk, Ülo Grundsten,
Heini Jäämees ja Peeter Savisto
tänu kelle oskuslikule ja kiirele tegutsemisele
on selle kevade põlengutel pandud tulele kiiresti piir ja
hoitud ära tulest tulenev suurem kahju

Päevakorral

Lõppenud on Vormsi Lasteaed – Põhikooli direktori konkurss. Sellele laekus 4 avaldust. Erinevate institutsioonide esindajatest (vallavanem, vallavalitsuse, volikogu, lastevanemate, kooli hoolekogu ja õpetajate esindaja) moodustatud komisjoni üksmeelne arvamus oli toetada praegust koolidirektori kohusetäitjat Kaia Operit. Vallavalitsus kinnitas **Kaia Operi Vormsi Lasteaed-Põhikooli direktoriks**, leping on veel sõlmimata. Mõistmatuks on jäänud volikogu haridus- ja sotsiaalkomisjoni (esimees Monika Vetesina, VL "Ka talvel Vormsil") roll ning tegevus koolitegevuse korraldamise abistamisel – näiteks vahetult enne komisjoni kogunemist kutsuti kokku erakorraline koosolek, kuhu kutsuti ka õpetajad ja kooli direktor. Ei arvestatud, et hommikul kell 10 on õpetajad tundide andmisega hõivatud, kuid nende võimalikku mitteosalemist tõlgendati "musta südametunnistusega". Kogunemine kujunes aga suures osas lasteaias ning kooli õpetajate süüdistamiseks. Jääb arusaamatuks, milleks ja kelle huvides süvendatakse pingeid õpetajate ja lastevanemate vahel. Kõiki probleeme saaks ka sõbralikult lahendada ning "teadjamad" võiksid näpuganäitamise asemel hoopis häid lahendusi välja pakkuda. Samas on Vormsi vallas siiaaani koostamata sotsiaalhoolekande arengukava, pooleli bravuurikalt alustatud koduhoolduse reformimise projekt ning ei ole teada kuidas hakatakse sügisest korraldama kultuuritööd. Nii et komisjonil oleks teemasid ning probleemküsimusi, mille üle arutlemine on palju vajalikum, küll ja küll.

Vastu võeti valla eelarvest **sotsiaaltoetuste maksmise kord**. Teretulnud on uue koolitoetuse sisseviimine. Selle kohaselt hakkab saama Vormsi põhikooli 9. klassi lõpetanud õpilase, kes on asunud mandrile edasi õppima, üks vanematest igakuiselt 1000 krooni lapse õpingutega seotud kulude katteks. Määrusest jäi välja abivajajate sotsiaaleluruumidega tagamise teenus – volikogu otsustas, et teema võetakse uuesti päevakorda, kui selleks vajalikud ruumid vallas ka olemas on. Seadusest tulenevalt peab iga

omavalitsus eluasemeteenust abivajajale pakkuma. Teenuse kirjapanemine volikogu määrusesse ning samas selleks vajalike tingimuste mitteroomine oleks aga juba silmakirjalik ning petlik. Loodetavasti võtab sotsiaalküsimus selle (rahaliste vahendite leidmine, teenuse vajaduse ning valla võimaluste analüüsimine) kiiresti päevakorda.

Lõppenud ei ole **Tele 2 mobiilside seadmete** teema. Volikogusse esitati võimuliidu poolt eelnõu, mille kohaselt soovitakse ilma detailplaneeringut algatamata teha kõrgemaks Hullos Elisa masti, et Tele 2 saaks sinna paigaldada oma seadmeid. Isamaaliidu nimekirja poolne ettepanek algatada siiski masti pikendamiseks detailplaneering sai 4 poolthäält. Detailplaneeringu üheks eesmärgiks on, et selle osaks on avalikustamine, mille käigus saaksid kõik huvitatud saareelanikud materjalidega tutvuda ja arvamust avaldada. Volikogu enamus toetas ettepanekut otsustamine taas kord edasi lükata ja veel Elionilt seadmete paigaldamise ja nende ohtlikkuse või ohutuse kohta teavet koguda. Üle-eelmisel nädalal olid saarel **Tele 2** tehnikamehed ja nende sõnul paigaldasid nad olemasolevale mastile **3 lisaantenni**. Meenutame, et märtsis esitati vallavalitsusele ja volikogule 30 vormsilese allkirjaga kiri, milles ühe punktina paluti uurida alternatiivvariante seadmete paigaldamisele Hullo külla. Tervisekaitse Instituudi teaduri Argo Soonil sõnul on tegemist seni tundmatu riskiga.

Isamaaliidu nimekirja poolt esitati volikokku **Vormsi heakorra eeskirja parandusettepanek**, millega soovisime tuleohutuse tagamiseks viia sisse maaomanikele kohustuse niita vähemalt korra aastas kasutuses mitteolevad rohumaad. Vormsi päästekomando juht Ahto Kokk kinnitab, et sellise otsuse tegemine on vajalik, sest muidu võib õnnetuse saabudes olla juba hilja. Kõrge kulu võtab tule kõrgelt üles ning tuli levib kiiresti ja seda on raskem tõkestada. Sel kevadel on Vormsil olnud 3 kulupõlengut (Kersleti, Fällarna, Saxby), metsapõleng Borrbys ja prügimaja põleng Rumpos. Kuna volikogus üksmeelt ei leitud, siis võtsime eelnõu ajutiselt tagasi, tingimusel, et vallavalitsus töötab välja tuleohutuse ennetamise plaani, mille üheks tegevuseks oleks ka paranduse

sisseviimine heakorra eeskirja. Lubati, et niitmise temaatika tuleb päevakorda järgmisel volikogul. Mais oligi koos tööühm, kus tuleohutuse temaatikat arutati. Kahjuks juunikuu volikogu päevakorda seda punkti lülitatud ei ole.

2. mai volikogu istungil algatasime **umbusalduse vallavanem Ene Sarapuule**. Muret tekitavaid seiku valla asjaajamises on palju. Tooksime siinjuures ära mõned olulisemad:

- **Informatsiooni edastamine**. Kuigi vallavalitsus annab välja *Vormsi valla lehte*, ei saa vallaelanikud tihti kätte olulist teavet vallas toimuva kohta. Näiteks kohtumisele kalandus-spetsialistidega kutsuti suusõnaliselt vaid väike arv saareelanikke, kuigi kohtumistel arutatud informatsioon puudutab meid kõiki, samuti kohtumisele, kus prooviti sõnastada Vormsi ettepanekud Väikesaarte Komisjonile ja kohtumisle Rootsi Kodukandiühingu esindajatega. Valla veebileht operatiivse infokanalina internetis ei toimi – uudised ja teated vananenud, ametlikud dokumendid ei jõua reeglitejärgselt veebilehele üles. Aprillikuu esitasime oma nimekirja nimel vallavanemale järelepärimise, milleni ei ole kahjuks siiani vastust saanud;

- **Vormsi elanike kaasamine otsustamisse ning saare esindamine**. Vallavalitsus on saareelanike nimel esitanud arvamusi, mida tegelikult laial tasemel ei ole arutatud. Näiteks soov eristada saareelanikud ning anda neile teatud õigused vaid siis, kui nad elavad saarel enam kui pooltel päevadest aastas. See on valik, millega kindlasti rikutaks õppijate ning ajutiselt mandril töötavate pereliikmete õigusi. Sellised otsused saab viia vallaelanike nimel saarelt välja vaid siis, kui teema on vähemalt omavahel läbi räägitud. Seda aga ei ole tehtud. Vallavalitsus on jätkuvalt kaasanud otsustusprotsessi vaid oma poliitilisi nimekirjakaaslasi. Ka vallavanem on käitunud omavoliliselt – edastanud suusõnaliselt vallavalitsuse nimel otsused enne, kui vallavalitsus tegelikkuses on otsuse teinud (näit. koduhooldajaga lepingu mitte pikendamine). (järg lk. 3)

(algus lk. 2)

- Vallale majanduslikult kahjulike otsuste tegemine. Näitena võib tuua, et eelmise aasta novembris lõpetas töövaidluskomisjon valla kasuks töövaidluse endise koolidirektori kt. ja Vormsi valla vahel. Millegipärast on uus vallavalitsus otsustanud nõustuda endise koolidirektori kt. poolt uuesti esitatud **kõigi rahaliste nõudmistega**. Lisaks sõlmiti temaga uus tööalane suhe: tema ülesandeks on koolituste korraldamine Vormsi koolituskeskuses, mis on samas otsene ametijuhendijärgne haridus- ja sotsiaaltööspeialisti ülesanne. Kõik toimus ilma konkursita, ka valla eelarves ei ole selliseks tegevuseks summasid ette nähtud. Nii on juba makstud ning makstakse jätkuvalt küllaltki suuri summasid valla eelarvest oma valimisnimekirja (Rahvaliit) liikmele.

- Volikogule antud täitmata lubadused ning tegemata tööd. Vallavanem on lubanud vaadata üle valla töötajate töötasustamise ning esitada ettepanekud palgasüsteemi korrastamiseks, Vormsi valla arengukaval ei ole enam kehtivat tegevuskava. Eelarve kinnitamisel lubas vallavanem vaadata üle kehtivad, kuid aegunud määrused ning esitada ettepanekud seltsitegevuse toetamise korraldamiseks.

17. mail käis saarel oma kaaskonnaga Lääne **maavanem Sulev Vare**. **22. mail** külastasid Vormsi saart **Riigikogu liikmed**. Ennelõunal toimus ringkäik saarel, pärastlõunal

koolituskeskuses poliitikute ja saarerahva kohtumine. Rõõm on tõdeda, et ka külalised jagasid seisukohta, et saarel elamine on igaühe vaba valik ning omamoodi privileeg. Jaanus Tamkivi (Reformierakond) võttis kenasti kokku, et saarel saavad elada need inimesed, kes tahavad; need, kes saarte staatust, saarelist keskkonda ja loodust hinnata oskavad. Ain Seppik rõhutas, et riigi poolt on otstarbekas toetada saarelist elulaadi, mitte üksikuid projekte. Saare peamise probleemina tõid valla esindajad välja probleemi praamiliikluses. Lahenduseks pakuti nii suurema parvlaeva taaskasutusele võtmist (Saaremaa Laevakompanii) kui ka sillaehitust. Kas see on ka valdava enamuse saarerahva soov, seekord ei arutatud. Meie näeme saare võlu ennekõike privaatsuses. Paratamatult tulevad meelde ühe noore saarele elama asunud mehe varem avalikult välja öeldud sõnad: "Privaatsust on vaja mõnele pika habemega loodusvaatlejale, meie tahame siin elada." Kahjuks on Eestis just rahulikumaid paiku, kus kodu luua, aina vähem ja vähem – anonüümsete inimeste kiirustamist, automüra ja heitgaase aga aina rohkem. Tahaks, et Vormsile jääks ikka alles linnulaul, metsakohin, lüpsimasina iseloomulik surin ja eraldatus suurlinnadele omasest massikultuurist. Aga eks põhjused, miks keegi saarele elama on asunud olegi erinevad.

Kohtumisel oli teemaks veel saarte seaduse parandusettepanekud s.h.

maksusoodustused, võimaliku saarte spetsialisti ametikoha loomine siseministeeriumi juurde, kohustusliku usuõpetuse sisseseadmine koolis, korralvalve saarel, PRIA -poolne põllumassiivide piiride muutmine, maaomandi probleem. Ajalehest *Lääne Elu* võis lugeda, et ringkäigul käis arutelu ka tankla, poe ja sularahaautomaadi puudumise üle.

Üks asi jääb südamele küll, mõeldes nende kohtumiste ja visiitide üle tagantjärele. Miks antakse meie elu saarel edasi kui viimset piina: saare ettevõtjad virelevad, meie asju otsustab keegi soovimatu väljast (ei olegi selge keda "salapärase otsustajana" mõeldakse) kuni selleni välja, et "lapse kasvatamine on mõttetult kallid". On ju palju head ja ilusat, mis näitab, et me oleme ka vallana ning ise otsustajana võimelised tegutsema ning jätkusuutlikud: kool ja lasteaed on paljudele Läänemaa valdadele eeskujuks, sügisel alustas tööd saare uus ettevõtte OÜ *Vormsi Metsa* saekaater, jpm. Kui saare inimene vajab toetamist, siis esimene toetaja peaks olema ikkagi kohalik omavalitsus. Tänu uutele vallaelanikele (maksumaksjatele) on valla eelarves igal aastal selleks enam vahendeid – miks mitte suunata need just toetust vajava saareelanikuni selle asemel et tõsta omi hüvitisi ning hüüda Toompea poole "Aidake! Me ei saa hakkama!"

*Volikogu Isamaaliidu nimekirja nimel
Maris Puurmann, Meelis Mägi,
Elle Puurmann*

Kellel on õigus olla vormsilane ?

Paar päeva tagasi lugesin ühest meelega väljajaandest, et Jaan Tätte kavatses nüüd tõesti hakata Vilsandil elama. Seni on ta saarel olnud kõigest aprillist novembrini, pere ja lapsed elavad Tallinnas, töö on Tallinnas. Avalikkuses esineb Tätte aga kui päiksest ja meretuultest parkunud muster-saareelanik, kes kalastab, uneleb looduses ja laulab meremehelaule. Tegelikult on kuulus näitekirjanik ja laulev näitleja aga tavaline tallinlane, kes suvitab Vilsandi saarel niipalju kui töö võimaldab.

Tõin selle näite, et osutada tõsiasjale: kui raske on tänapäeval määratleda,

kus keegi tegelikult elab, kes on tallinlane, tartlane või eriti, kes on saareelanik. Seoses saarte püsielaniku staatuse määratlemisega on nimetatud teema kuumem kui kunagi varem. Kas see, kes töötab Tallinnas või Haapsalus, on õige vormsilane, on -- nii palju kui mina tean -- üles kerkinud vähemalt eelmiste kohalike valimiste ajal, jutuaineks aga olnud pikemat aega. Küll seoses vormsirootslastega, kes saarel maad ja metsa omavad, aga siin ei käi, kui ka seoses uustulnukatega, kes soovinud valla asjades kohe sõna võtma hakata.

Kõige lihtsam oleks saare püsielanikku määratleda formaalselt, rah-

vastikuregistri järgi. Kes Vormsil kirjas, on saare elanik, ükskõik siis, kas ta elab talved Tallinnas või Haapsalus, töötab saarel või välismaal. Kes elab või suvitab saarel, aga Vormsil mingitel põhjustel kirjas pole, ei saa sel juhul otsustavates hääletustes kaasa rääkida, kui väga teda saare asjad ka ei huvitaks.

Muidugi tekib sel formaalseid tingimusi arvestaval juhul probleem rootslastest põlisvormsilastega, kes elavad ja töötavad Rootsisis ja omavad siin vaid maad ja ehk ka kinnisvara. Vormsi päritolu teeb nad minu arust õigemast õigemateks vormsilasteks. (järg lk. 4)

(algus lk. 3)

Aga pole mõeldav, et ainult nemad otsustaksid Vormsi asju kõrgelt ja kaugelt, samas on loomulik, et nad räägivad Vormsi asjades kaasa. Hiljuti toimus Tallinnas Avatud Eesti fondi korraldusel foorum sotsiaalse kapitali teemal, mille peaesineja oli kuulus sotsioloog, Harvardi Ülikooli professor Robert Putnam. Tema tuntuim idee on mõte sotsiaalsest kapitalist. Sotsiaalne kapital on kõige lihtsam keeles lahtiseletatuna tutvused, ehk suhete võrgustik, mis inimesel on. See on Putnami järgi kaudselt ka rahas mõõdetav. Mida enam inimesel on suhteid, seda edukam ta ühiskonnas on, ja mida enam ühiskonna liikmetel on sotsiaalset kapitali, ehk suhteid, seda tervem, turvalisem ja rikkam on ühiskond. Kes ei suhtle, on ühiskonnast väljas ja ühiskond, mis arvestab ainult majandusliku kapitaliga ning ignoreerib inimestevahelisi kontakte, pole pikas perspektiivis edukas, muutub ebaturvaliseks ja ebameeldivaks elukeskkonnaks. Sotsiaalse kapitali kaasnähtus on usaldus: usaldusväärse kogukonnas on kerge asju ajada ja lihtne elada. Ei pea ehitama tarasid ja lukustama autouksi, igal sammul allkirjastama pabereid ja esitama dokumente.

Saar on sotsiaalse kapitali mõttes ainulaadne paik, kus inimsuhted otsustavad tegelikult kõik. Kõik tunnevad kõiki ja teavad teineteisest rohkemgi, kui inimene ise. See tagab näiteks saare turvalisuse: pahategija jääb siin varem või hiljem vahele. Teatakse, keda saab usaldada ja kellega tuleb ettevaatlik olla.

Putnami arvates võib sotsiaalsel kapitalil olla ka pahupool, kui seda on liiga palju, võib ta hakata takistama kogukonna arengut. Kui kõik on kõigiga seotud, muutub kogukond tasapisi tiigiks, mis võib arenevale

elule jalgu jääda ja kus vajalikke muutusi on raske ellu viia. Tihedalt läbipõimunud suhted tähendavad ka seda, et on raske juurde tuua uut kompetentsi või värsket verd, sest kogukonnal on mugav elada nagu ennegi. Saar on mõnes mõttes selline riskantne koht, kus negatiivne sotsiaalne kapital ehk kõigi seotus kõigiga võib hakata takistama elu edenemist.

Selles mõttes on teretulnud, kui saare asjades räägivad kaasa ka need, kes tegutsevad või elavad mujalgi kui saarel. Nende seotus teiste saareelanikega pole nii tihe ja eluline, mistõttu nad võivad kohalikku atmosfääri heas mõttes tuulutada, kuna pole seltskondlikult ega majanduslikult saarel toimuvast nii sõltuvad. Hea näide on siinsete rootslaste tegevus, mille tulemusena restaureeritakse saarel vanu maju, näiteks Sviby külas muuseumi rajamine ja pansionaadi avamine. Teadagi on küsimus ka rahas, aga palju asju teevad rootslased korda talgutööna, toetudes sellele, et üksteist tuntakse ja usaldatakse, osatakse koostööd teha. Neile pole ka alati oluline, mis siinsed kohalikest naabrid arvavad, mis võib põhjustada paksu verd, aga nende tegevuse tulemusel tõuseb saarel konkreetselt kõigi elukvaliteet – kui kaovad varemed või käima pannakse tööriistalaenus või pakutakse mõnda saarel puuduvat teenust.

Värsket verd ja sageli ka kapitali toovad kaasa ka eestlastest uusasukad, kes saarel aastaringelt ei ela. Mulle näiteks väga meeldib Tanel Viksi tegevus Sviby sadamas, paljud mu sõbrad on kasutanud tema jalgrattalaenutust ja ka kioskkohvik, mis on regulaarselt avatud, pole paha mõte.

Heade asjade läbiviimiseks polegi alati vaja raha, vaid head tahet ja sõbralikku meelt, oskust suhelda. Koolidirektor Kaia Oper lükkas näiteks käima saare

beebikooli ja organiseerib muulgi viisil saarelaste vaba aega.

Kui veel Putnami juurde pöörduda, siis tema arvates on sotsiaalset kapitali ehk suhteid kahte liiki – ingliskeelsetes terminites bonding ja bridgeing, ehk esiteks vennalikud suhted omavahel, laulukoorid omavahel (jahimehed omavahel, laulukoorid omavahel) ja teiseks, väga erinevad, silda ehitavad suhted erinevate elualade ja ka rahvuste esindajatega. Just väga erinevad suhted aitavad kaasa ühiskonna või kogukonna arengule. Eestis on näiteks kasulik ja konflikte ärahoidev see, kui venelased ja eestlased suhtlevad omavahel, või kui erineva ühiskondliku positsiooniga inimesed tunnevad teineteist, näiteks kui minister tunneb mõnda vormsilast.

Kui Vormsi elus räägivad kaasa erinevad inimesed, kellele Vormsi asi korda läheb, on saare sotsiaalne kapital suurem ja saare kogukonna elu edukam turvalisem ja elutervem. Minu arvates on Vormsi seni olnud üsna avatud kogukond, ilmselt põhjus on siin selles, et enamik inimesi on saarele sisse rännanud, uustulnu-kaid üldiselt ei kardeta ja ka iga siia saabunud inimene võetakse kiiresti omaks, mõistes, et keegi ei tule saarele ainult (maad, metsa, puhast loodust vms.) saama, vaid annab ka midagi vastu.

Ja kui väga sügavalt järgi mõelda, on saare põliskasuka staatust väärt vaid siinsed loomad ja taimed, kes olid siin ammu enne inimest ja kellega koos elamine on õige saareelaniku meelsuse tegelik proovikivi.

*Barbi Pilvre,
suurema osa ajast Vormsil
elav tallinlane*

Ülevaade kooliaastast.

Alustuseks natuke statistikat:

Vormsi koolis õppis 2005 / 2006 õppeaastal **21 õpilast**, lasteaias käis **11 last**, seega kokku oli hingekirjas 32 last. Õpetajatena töötas 10 inimest, mõnel oli palju ainetunde ja täiskoorumus ning mõnel vaid paar erialatundi nädalas.

Sel aastal paistsid Vormsi lapsed silma mitmel maakondlikul ja vabariiklikul

konkursil - **Tõnu Torn** saavutas 1. koha Läänemaa ajaloo-olümpiaadil, **Anders Streng** pälvis 4. koha maakondlikul keemia-olümpiaadil, **Kaisa-Liis Mandre** ja **Kati Koch** said hinnatud tulemused UNESCO vabariiklikul esseekonkursil, samuti osalesid paljud õpilased maakondlikel ja vabariiklikel spordivõistlustel, kus tuleb eriti kiita 4. klassi õpilast **Karl Kokka**.

Ka lasteaias on ette näidata tore saa-

vutus – sügisel kooli minev **Sander Kisler** sai auhinnalise koha Päästeameti korraldatud joonistusvõistlusel.

Lisaks igapäevasele õppimisele toimusid ka huvitavad üritused – traditsioonilised spordipäevad, sügismatk ja kevadekursioon, mis viis lapsi bussiga kahe päeva jooksul nii Lääne – kui ka Pärnu- maale. (järg lk. 5)

(algus lk. 4). Südamepäeva – ja nädala raames toimusid nii 100 hüppe võistlus kui ka salativõistlus. Külaskäis füüsi-kabuss, mille etendusel osales ka palju valla inimesi. Õpetajate ja õpilaste ning lapsevanemate ühiste talgute tulemusena on korrastatud kooliaed (loe lk. 6).

Uuel õppeaastal ootavad lahendamist mitmed tõsised väljakutsed, mis on eelkõige seotud õpetamise kvaliteedi parandamisega ja uue emakeele-, aja-

loo- ja käsitööõpetaja leidmisega. Sohlemi maja renoveerimine annab võimaluse tuua saarele uusi haritud spetsialiste.

Ka lapsevanemate ja õpetajate koostöö on selline valdkond, mida annab edasi arendada.

Tähtsaim on, et nii lapsevanemate kui õpetajate ühine eesmärk – lapse heaolu ja kvaliteetne õpetamine – ei kaoks pisiprobleemide puntrasse.

Suvi on aeg puhkusteks ja seiklusteks, Vormsi lapsi ootab **2.-7. juulini toimuv traditsiooniline Vormsi – Libatse sõpruslaager**, mis seekord on kantud „Kivi“ temaatikast.

Suvi on ka järelemõtlemise ja selgimise aeg, et uuel aastal alustada värskete mõtete ja lootusrikka südamega.

Kaia Oper
Vormsi Lasteaed—Põhikooli
direktor

Metsapäev Vormsi Lasteaed-Põhikoolis

“Mine metsa!”, kõlab vana käibevaljend. “Miks ka mitte?”, mõtlesime ühel päeval kooliõpetajate koosolekul istudes.

Eestlased on metsarahvas ja hoolimata vilkast inimtegevusest hõlmab metssaala praeguse ni rohkem kui poole Eestimaa pindalast. Maikuu teine nädal oli sel aastal Eestis tuntud metsanädala nime all. See on aeg, mil pööratakse erilist tähelepanu loodusharidusele ja koolide seisukohalt loodusele kui õpikeskkonnale. Vormsi Lasteaed-Põhikool otsustas sel puhul teha metsapäeva. Sel päeval plaanisime pöörata erilist tähelepanu metsa-teemale ning ühtlasi teha üks korralik õuesõppimise päev. Õuesõppimise aasta algab 14. aprillil ja lõpeb 14. oktoobril. Aga ka külmemal ajal on õues ja looduses viibimine huvitav ja kasulik. On ju loodus inimlapse loomulik keskkond. Või oli see nüüd autos ja arvutite taga...

Küsimus on selles, kas minna õppimises ja õpetamises ainult vanu radu, mis on head, sest need on läbiproovitud ja ennast õigustanud, või proovida ja õppida nägema ka uusi (ehk sageli unustatud vanu) võimalusi.

Mõte käsitleda võimalusel just metsa teemat ja viia tunnid läbi looduses või lihtsalt õues võttis alguses nii mõnegi õpetaja nõutuks. Mõistagi sobib mõte kõige paremini loodusainete läbiviimiseks, kuid seoseid ja ideid leidsid järelemõtlemisel siiski teistegi ainete õpetajad.

Päeva esimeses osas toimusid täitsa tavalised tunnid veidi tavatus keskkonnas ja mõni veidi teistel teemadel.

Metsa-teemadel sai rääkida näiteks ühiskonnaõpetuse tunnis. Külla tuli metsandust õppinud ja sellel alal tööta-

nud Meelis Mägi, kes rääkis õpilastele metsast kui eraldi kooslusest, selle tähtsusest ühiskonnas, majanduses ja laiemalt. Saime teada, millised on olnud Eesti metsapealinnad, kuidas käituda metsapõlengute korral ja milline on Eesti kõige tihedamini põlev mets. Matemaatika tundides leidsid kasutatust mitmesugused materjalid, mida metsast leida võis. Nendest oli võimalik koostada geomeetrilisi kujundeid. Joonised ja arvutused tehti siiski vihikusse. Omal kohal oli känd, mille õpilased matemaatilise uurimise alla võtsid: läbimõõt, übermõõt, kõrgus, ruumala. Lõpuks leidis seesama känd koha ka kaardil. Õpiti taimede ja objektide kaardistamist. Inglise keele tundides keskenduti kodukandi tundmaõppimisele ja tutvustamise oskustele. Õpilased proovisid giidiks olemise ise praktiliselt oma klassi peal läbi. Suvel käib siin ju palju välismaalasi, kes vajavad selgitusi ja siis on nii õpilaste keelteoskus kui ka kodukoha tundmine omal kohal. Ajaloo tunnis asendus tahvel puude külge kinnitatud paberilehtedega. Kirjanduses saadi põhjalik ülevaade metsafolkloorist – kuidas meie esivanemad on metsa suhtunud, millistest olenditest metsaga seoses rääkinud ja nendesse uskunud.

Tundide puhul oli nii koolile kui küla inimestele kindlasti harjumatu tavapäratu piiride puudumine – neli seina, mis õpilasi ja eri tunde eraldavad ja varjavad. Hiljem oli päeva kohta ka küla pealt huvitavat tagasisidet kuulda. Koolikellaks olid sedakorda kõrvale palju mahedamad puust kõlapulgad.

Eraldi osa metsapäevast moodustasid tegevuspunktid. Kuna inimene ei vaja

elus hakkamasaamiseks pelgalt ainealaseid oskusi ja teadmisi, keskendume siin oskustele, mis jäävad mõnikord unarusse: koostööoskused, aitamine, tähelepanelikkus üksteise suhtes, juhtimine ja juhtida laskmine, meeskonnatöö. Õpilased moodustasid meeskonnad, kus olid esindatud eri vanused ja kuhu nad kaaslasi ise valida ei saanud. Eluski tuleb ju suhelda ja koos tegutseda erinevate inimestega. Punktid, mida tuli läbida, kandsid nimetust “Loomade pantomiim”, “Puu hing”, “Pimesikk”, “Soo” ja “Ahvid”. Proovile pandi oma näitlemisand ja julgus, fantaasia ja vaatamisoskus, kompimismeele kasutamine ja analüüsi oskus (loomad kasutavad palju erinevaid meeli), ühine operatiivne tegutsemine soo ületamisel ja osavus ning üksteise abistamine liiane mööda turnides.

Järgnevas mängus kehastuti lindudeks ja otsiti eri värvi ussikesi. See andis võimaluse rääkida, millised on looduses värvide tähendused – näiteks kaitsevärv ja hoiatav värv. Ämbliku sassis niidikera ei suudetud küll kuidagi lahti kerida, sest sassiajajad olid liiga kavalad olnud.

Tagasiside põhjal saime teada, et õpilastele üldiselt päev meeldis - kõige rohkem tegevuspunktid, eriti just köielronimine. Kõik õpilased soovisid veel selliseid päevi, kus kõik on koos, õues või mõnes muus tavapärasest erinevas keskkonnas ja põnevas tegevuses.

Kindlasti torkas nii mõnelegi õpetajale päevale hiljem tagasi mõeldes pähe, mida kõike veel teha oleks saanud. Kuid need mõtted jäävad juba järgmiseks korra, mis loodetavasti tuleb õige pea.

Tanja Bratoljubova
Vormsi Lasteaed -Põhikooli õpetaja

Kevadine kooliekskursioon Lääne- ja Pärnumaale

Muljeid jagasid Raimond, Silver ja Kaisa I klassist, Lisete II klassist ning Karl IV klassist. Kirja pani õpetaja Ragne.

Ekskursioon algas reede hommikul kogunemisega Sviby sadamas. Rohukülas ootas tellitud buss.

Esimene käik oli **Haapsalu piirivalvekoridonisse**. Seal oli lahe!

Meid viidi kaatriga sõitma. Sellel oli kajut ka. Alguses me olime seal, aga pärast väljas. Päästevestid pandi selga. Korraga võeti peale kaheksa last. Alguses sõitsime aeglasemalt, siis järjest kiiremini, tagasi hästi kiiresti – tuul vihises, hingatagi ei saanud! Vinge oli sõita!!!

Siis näidati meile teenistuskooera, see oli pikakarvaline saksa lambakoer Yellow. Hästi õpetatud. Inimesed seisid reas ja tema otsis üles kelle taskus on narkotsi. Ta on juba 4-aastane, paitada ei tohtinud teda, see segas teda. Ta andis kohe urisemisega märku, et ei taha puutumist. Kaelarihma kaelapanek tähendas talle, et tuleb tööle hakata.

Veel nägime relvi. Kalašnikov oli. See oli kõige vastupidavam. 3-4 sekundiga saab 30-nene salv tühjaks! Iisraeli oma oli ka, aga see tõrgub tihti, kuid on täpsem. Saime proovida püssi käes hoida ja tühjalt lasta. Vinnastamine tundus tüdruku tele raske. Ühte väikest tavalist püstitit nägime ka. See on neil iga päev vool.

Nägime ka passikontrolli ja rahakontrolli ning võltspassi. Neil oli toru

sellise lambiga, et sai nurga taha vaadata. Veel oli peeglika toru, millega sai auto alla vaadata. Metallotsija oli ka, mis oli juba suht rikkis, natuke tõrkus, aga hakkas häält ikka tegema.

Kõige rohkem meeldis kaatrisõit ja koer, võrdsest olid huvitavad. Relvad ja passikontroll olid natuke igavamad.

Seejärel sõitsime **Lihula linnust** vaatama. Seal giid rääkis linnusest, vaatasime väljast, siis seest. Sees pildistasime, seal oli selline koht kus tuli oma nägu auku panna ja sai niimoodi pildistada. Teisel pool olid inimesed joonistatud. Vanaaegseid asju oli: raha, õmblusmasin, maakaardid, mõisa pildid ja muu. Vanaaegne naljakas toimus oli. Seda sai kasutada. Õues toimus maastikumäng. Otsisime puupulki, neil olid punasega tähed peal, neist pidi lahendussõnad kokku saama. Meil oli neli võistkonda. „Õunad“ võitsid koos õpetajatega. Kilbid olid käes maastikumängu ajal, nagu rüütlitel vanasti. Niimoodi oli raskem joosta.

Järgmiseks külastasime **minilooma-aeda**. Seal olid maod. Kuningboa oli pikk ja raske, hästi nunnu! Hoidsime teda käes, ta keeras ennast meile ümber. Veel olid lõgismadu, üks väike madu, rohelised maod. Krokodiil oli – üks töötaja ärritas teda kepiga ja ta tegi suu lahti ja oli niimoodi tükk aega. Veel olid tarantlid – ühele võis pepu peale pai teha. Kolm gekot oli. Suur võeti välja, väikesed võivad hammustada. Tema saba oli kilpkonn ära hammustanud. Kilpkonnasid kätte ei saanud võtta – kuid nad ei hammusta, siis pissivad peale. Minilooma-aed oli hästi vahva!. Osad

käisid samal ajal hoopis kinos.

Õõbisime **Tori koolis**. See on lahe suur kool, kahekorruseline. Hästi ilus, lahe! Poiste toas oli telekas. Vaatasime hästi hiljani filmi. Õhtul grillisime õues. Siis hakkas vihma sadama ja läksime sisse. Hästi hilja mängisime tüdrukutega peitust terve kooli peal. Nii palju oli uksi!

Hommikul sõitsime **Tori hobusekasvandusse**. Vaatasime võistlusi, seal hüpati tõkkeit. Kuulsime palju hobustest. Aksiga saime ratsutada. Hästi armsad ponid olid. Muuseumis nägime vanu hobuseasju (tööriistad ja muu varustus).

Keda hobused ei huvitanud, käisid Tori põrgut ja koopaid vaatamas. Oli kaks väikest koobast, sügavamale ei saanud minna. Ei olnud eriti huvitav.

Käisime **Kodukõrtsis söömas**. Ässti lahe! Sõime lastepraadi, joogiks oli Sprite ja magustoiduks jäätisekokteil. Poes saime seal kõrval käia. Seal oli ka Jõesuu rippisild. Kandejõud oli viis inimest, kõigutamine oli eluohulik. Hästi kõrge oli.

Soomaa. Ässti-ässti lahe! Soo oli hästi lahe! Laudteed mööda sai käia. Meie jooksime, sest aega oli vähe. Meil oli kiire grupp ja aeglane grupp. Seal olid puhke- ja vaatuskohad. 5 km oli pikk. Kõik ei jooksnud. Kui sohu astuda, taastub jälg 7 aastat.

Siis läksime tagasi bussi ja hakkasime Rohukülla sõitma. Teel saime veel poes käia. Seejärel praamile ja koju. Kogu ekskursioon oli hästi megalahel!

Vormsi kooliaed

Alla (alustas kooliteed 1967) meenutab: Koolimaja ees olid lillepeenrad, kohe koolimaja heki tagant hakkasid pihta. Väga ilusad olid, kogu aeg midagi õitses. Kooliaias olid igal klassil oma peenrad. Kasvatati juurikaid kooli söökla jaoks. Käidi aiatööl—vist kaks nädalat—oli graafik kes millal . Õpetaja valvas. Selle eest pandi hinne teistele nägemiseks ning sügisel loeti paremad üles ja tehti kingitused. Halvemad loeti ka. Sügisel oli siis koristamine; kooli söökla ja internaat olid siis punases majas, sinna keldri viidi. Aias olid veel õunapuud, ploomid, kreegid; taheti säilitada vanemaid sorte. Õpetaja Kalda Juta oli kõige eestvedaja.

Kristel meenutab: 1978. a. kevadel oli kooli aiamaa praeguse Külapoe juures (1977. läksin kooli). Kasvatati porgandit, peeti kooli internaadile (oli sel ajal praeguse lasteaia majas). Kooli juures olid ka peenrad. Suvel oli aiatöö, pärast 2. klassi ka, rohkem ei mäleta. Koolimaja ees olid lillepeenrad; neid rohisime ja teid kõplasime. Tulbid ja nartsissid olid kevadelilled. 1985 lõpetasin kooli, siis kooliaeda ei olnud.

Õpetaja Marju meenutab: Meil kooliaeda ei olnud kui kapsa-aeda. Kuid aiatööpäevad olid küll. Pidime käima kaks nädalat terve suve jooksul kooli

juures tööd tegemas. Me rohisime lillepeenraid koolimaja ees, ladusime puid, korrasime teeradu kooli ümbruses, jms. Arvan, et see kestis kuni 6.-7. klassini. Juhendajateks olid õpetajad kes hetkel tööl olid.

2004. aastal kirjutasiid lasteaia õpetaja Jana ja bioloogiaõpetaja Age kooliaia rajamise projektile **keskonnainvesteeringute keskusele** rahastamisaotluse . Projekti toetati ja selle tulemusena on taastatud Vormsil kooliaed.

Kirja pani Elle Puurmann

Kooliaia korrastamisest

Kooliaia rajamise mitme põhjuse seas üks oli kindlasti see, et osataks teha ühiselt tööd oodatava tulemuse nimel. Seda tööd oleme nüüd sel õppeaastal jõudumööda teinud.

Kooliaed sai juba sügisel jagatud 8 – ks sektoriks, mille vahel on mururibad. Ka mõned puud istutasime siis maha. Kooliaias saime sel kevadel kõigepealt kokku õpilaste, õpetajate ja lapsevanematega ning kaevasime ühiselt maa

üles. Järgmisel korral sai iga klass (algklassidel klassikomplekt) oma sektori ning külvasime seemneid – porgandit, peeti, uba, salatit, redist, sibulat jms.

Nüüd on aias käidud ka kolmas kord, seekord rohimas ja veel täiendavalt seemneid külvamas.

Ja külvamistöö ei ole ka selle korraga veel ühel pool, plaanis on veel täita lillepeenar, kus on veel üsna palju ruumi ilusate ja huvitavate liikide jaoks (kui kellelgi on midagi pakkuda, võta-

me rõõmsalt vastu!) ning ka ravimtaimede osa on kavas laiendada.

Lisaks on juba peaaegu valminud aiamaa, kus saame hoida aiatööriistu jm aiatöödeks vajalikku.

Kuna aed vajab hoolt ka suvekuudel on suveks plaanitud aiatööpäevad, mille raames saab iga õpilane anda oma panuse elujõulise ja ilusa aia kujunemiseks.

Age Kalda

Vormsi Lateaed—Põhikooli õpetaja

Vormsi tervisesuvi 2006. aastal

“Vähe liikuv eluviis, ülepingutus ja vale toitumine mõjutavad vähehaaval aastate jooksul meie liikumise funktsiooni. Suureneb keha kaal, väheneb liikumise võime, lihased muutuvad loiuks. Organism ja selle elundid kannatavad vaegtalituse all, ning tulemusena tekivad kroonilised haigused. Kui heliseb esimene kell, sagedasti infarkti näol, selgub, et on toimunud tugevad muutused. Ravimisel on oluline mitte arsti meisterlikkus vaid patsiendi isiklik motivatsioon ja valmidus oma eluviisi muuta. Räägime ju siseorganite funktsiooni, lihaste ja luustiku taastamisest. Varases staadiumis on võimalik suuremat osa haigustest ravida muutes oma eluviisi harjutuste, massaaži, dieedi, nõelravi abil. Mitte ootama jäädes kui haiguse kivi hakkab veerema mäest alla nii, et seda ei jõua peatada. Mannaalses meditsiinis kasutatavate meetodite abil saab teostada varajast diagnostikat. On võimalik tulemuslikult taastada lihaste tasakaalu, keha sümmeetrilisust ja liigeste liikuvust. Palju raskem on likvideerida pikaajalist luustiku defarmatsiooni, siis kui juba ei ole võimalik taastada liikumise funktsiooni ja ravi eesmärk taandub valu vaigistamise vajaduseni. Massaaž on iidne profülaktiline meetod. Selle põhiline toime seisneb energia liikuma panemises, hinge rahustamises, emotsionaalse tasakaalu saavutamises. Need on tervise põhialused...”. Massaaži toime paraneb verevarustus, suureneb naha elastsus, kaovad unetus ja muremõtted, väheneb lihaspinge, paraneb tunduvalt ainevahetus, toimub organismi loomulik puhastamine jääkainetest ning mis peamine, väheneb stress ja tugevneb närvisüsteem. Pärast massaaži on soovitatav juua ravimteed või mineraalvett ning paar tundi mitte

süüa.

Eriti soovitatakse massaaži neile, kes peavad päevast päeva töötama sundasendis (kontoris arvuti taga istuma, autojuhid, samuti teenindajad, kes pidevalt püstiasendis töötavad).

Massaaž on näidustatud paljude organismi haiguslike seisundite puhul: luu ja lihaskonna traumajärgsed seisundid, kroonilised valusündroomid, lihaste atrofia ehk kõhetumisega või lihaste liigse pingega seotud haigused. Massaaž on vastunäidustatud juhul, kui on diagnoositud: pahaloomuline kasvaja, lahtine tuberkuloos, südamepuudulikkus, neerupuudulikkus, ägedad põletikud, kõrge palavik, nakkushaigused, valgeveresus, psühhoos, veenitrombid.

Vormsi velskripunktis on võimalik saada erinevaid massaaže milliseid ka allpool lähemalt kirjeldan. **Massöör on saarel paaril päeval nädalas.** Esialgu plaanime nendeks päevadeks **reede-laupäev**. Kui vajadus tekib, siis ka teistel nädalapäevadel.

Klassikalise rootsi massaaži peamine eesmärk on suurendada hapniku juurdevoolu verre ja eemaldada toksiline organismist. Rootsi massaaž kiirendab lihasingetest taastumist, puhastades kudesid mittevajalikest ainetest. See aktiveerib vereringet, lisamata südamele lisakoormust. Massaaž venitab kõõluseid ja sidemeid muutes need vastupidavaks. Samuti stimuleerib massaaž ka naha ning närvisüsteemi. Massaaž leevendab nii psüühilisi kui ka füüsilisi pingeid ning on soovitatav regulaarse, stressi maandava teraapiana. Samas on ta kasulik ka mitmeti meditsiiniliselt. rootsi massaaž on igati mõnus ja rahustav. See hõlmab när-

ve, muskleid, lümfe ja vereringet, samal ajal edendab tervist ja üldist heaolu. Klassikalist massaaži teostatakse spetsiaalsete massaažiõlidega, mis sisaldavad endas ravivaid eeterlikke koostisosi. Massaaž jaguneb kogu keha massaažiks (masseeritakse kogu keha (pea, kael, tugi, selg, käed, jalad) ja osaliseks massaažiks (pea, kael, selg, käed).

Spordimassaaž - jõuline massaaž kehaliselt aktiivsele inimesele, sportlasele. Parandab lihaste verevarustust. Venitatakse ja soojendatakse lihaseid, raviv toime sporditraumade korral.

Tippportlased teavad, et organismi saab n.ö. Üles ehitada ja paremaks teha erinevate tugitegevustega ja sportlased eelistavad tegeleda oma tervise aktiivselt sagedamini kasutades füüsilisi ravi meetodeid.

Tai massaaž - keha, mõtete ja tunnete vaheline koostöö. Tehakse läbi riiete. Hea on kanda õhukest puuvillast riietust, mis võimaldab end vabalt liigutada. Massaaži jaoks ei ole olemas vanusepiirangut, sageduse kohta ei ole mingeid reegleid ega piiranguid. Kehas ja selle välises energiakesas on umbes 72000 punkti ning Tai massaažis keskendutakse neist kümnele. See on piisav kogu keha energia, lihaste ja siseorganite tasakaalu taastamiseks. Tai massaaž koosneb: massaaž; jooga, vabastav hingamine, meditatsioon. Massaažiga töödeldakse kogu keha - hingamistehnikate, õõtsuvate vajutustehnikate ning kindlate tugevate vajutuste ja venituste abil vabastatakse blokeeritud energia, lõdvestatakse õrnad, pingulolevad lihased ja lastakse hingel rääkida. Massaaži vastuvõtja kogeb lihaste pehmenemist, liigeste liikuvuse suurenemist ning erilist rahu. (järg lk. 8)

(algus lk. 7)

Meemassaaž on üks Tiibeti iidsetest ravimassaažidest. Mett kasutatakse selles kleepainena, mille abil on võimalik organismist eemaldada „saastunud“ energiat ning naha kaudu sisenedes vereringesse annab mesi edasi organismile ka oma väga head raviomadused, mis lõpptulemusena tervendab füüsilist keha, soodustab seedimist, toitainete omastamist, ainevahetust. Massaaži toimet puhastavad energiakanalid, energia hakkab nendes jälle vabalt voolama, kõrvaldades haigusi põhjustavaid ummistusi—läbi selle toimub tervenemine. Selle meetodi eripära seisneb selles, et ta mitte ainult ei tervenda meie füüsilist keha, vaid aitab hästi ka hingehädade korral - toimub ka psüühiliste blokkide kõrvaldamine. Vastunäidustuste puudumise korral võib meemassaaži teha ka näole—toniseerib, trimmib, puhastab ja tõstab näonahka. Mõjub hästi lõtvunud ja vananevale nahale, seda toniseerides ning on tugeva trimmiva efektiga. Kombineerides seda massaaži spetsiaalse dieedi ja soolestiku puhastamisega, saab abi ka tselluliidiprobleemide puhul.

Tselluliidi massaaž. Endermoloogiline protseduur ehk tselluliidiravi on kliendile kergesti talutav üldmassaaž, mida teostatakse vaakumkuppude ja spetsiaalse tselluliidikreemi abil. Paranenud vere- ning lümfiringe tulemusena eemaldatakse kuhjunud jääkained organismist neerude kaudu. Paraneb ka naha elastsus. Üks protseduur kestab umbes 90 minutit.

Lümfimassaaž - pehme ravimassaaž, mis stimuleerib lümfivedeliku voolu ja ergutab jääkainete eemaldamist kehast. Lõdvestab ja leevendab lihaspingeid, mõjub hästi tursete, vereringehäirete ja ainevahetushaiguste puhul.

Šokolaadi massaaž toidab nahka ja parandab enesetunnet, tekitab „õnne tunde“.

Päikest soovides,

Teie massöör Indrek Suits

Vormsi suviste kultuuriürituste kava

24.juunil kell 20.00 kiigeplatsil Jaanipäeva simman. Meelelahutust pakuvad Argo Ralja ja ansambel *Mini MTJ*. Oodatud on grilltoidu- ja õllemüüjad.

28.-30.juulil Vormsi Valla Päevad

28. juuli, reede:

19.00 klaverikunstnik Sven Kullerkupu kontsert Püha Olavi kirikus. Esitusele tuleb nii tema oma loomingut kui ka klassikute teoseid. Muu seas esitab ta esmaettekande improvisatsioonilisest Vormsi-teemalisest suurteosest.

23.00 kesköine missa Püha Olavi kirikus

29.juuli, laupäev:

11.00 Vormsi Olavi kiriku pühitsemise 16. aastapäeva jumalateenistus

12.00 - 17.00 laot. Laadale ootame kõiki, kes tahavad müüa oma toodangut, käsitööd, toite või oma Vormsi ettevõtet vmt. reklaamida. Samuti on teretulnud need, kes tahavad läbi viia töötubasid, kus saab õppida

loomingulisi (eelistatavalt Vormsi-teemalisi) asju tegema. Laadal on planeeritud lõbusad võistlused ja mängud. Nii et ootame aktiivset osavõttu!

18.00 ansambel *Rondelluse* kontsert Püha Olavi kirikus.

21.00 lõbus simman kiigeplatsil. Lubanud on tulla naisteansambel *Neiud ärevil*, ansambel *Pankrot* ning humoorikas õhtujuht Anneli Aken. Võimalus on näha ka rahvatantsuansambel *Vormsi* etteasteid.

Teabelehe väljaandja:

MTÜ *Läänerannik*.

Vormsi, Läänemaa

Telefon

47 32174

e-mail:

laanerannik@hotmail.ee

Läänerannik

30.juuli, pühapäev

(kellaajad täpsustamisel). **Sofia Joonsi kontsert Püha Olavi kirikus.** Sofia Joons on käinud varasematel aegadel Vormsil vanu laule üles kirjutamas. Ta esitab nii siit kogutud laule kui ka mujalt Eestist kogutud folkloori ning rahvalikke kiriklikke laule.

Pealelõunal **muusikaline näitemäng *Imemees*** Alessandro Baricco – Novocento ainetel. Lugu jutustab andekast klaverimängijast, kes sündis laeval ja on vaid korra elus jalaga maad puudutanud ja siis kohe tagasi tulnud. Sinna laeva ta jäigi. Esinevad Sven Kullerkupp, Marika Koroleva ja veel üks näitleja, kes on täpsustamisel. Etendus on tasuline.

Vormsi Valla Päevade ajal on lisaks kontserditele ja etendusele suur rõhk pidevtegevustel: loodame avada Rälby tuuliku, külastada saab Talumuuseumi, avatud on näitused. Mõned võimalused on veel täpsustamisel. Kogu päevade info kajastub sadamas jagatavas voldikus ja reklaamitakse eelnevalt ka meedias ja internetis. Seetõttu ootan võimalikult varakult kõiki ideid ja ettepanekuid, mida külalistele ja iseendale veel pakkuda võiks. Soovitavalt võiks idee omanik oma mõtte ise ka läbi viia, kuna korraldajaid on vähe.

Eesti Saarte IV Folklooripäevad 4.-6.augustil on sel aastal meie õul. Tegemist on Eesti saarte aktiivi kokkutulekuga, mis on välja kasvanud Saarte Naiste Päevadest ja oleksid sellisel kujul tänavu 11.-ndad. Kavas on mokalaat, ekskursioonid, loengud, laot, töötoad, paraad, lõbus simman jpm põnevat. Ürituste kohta, kuhu ootame ka külarahvast, paneme üles ka kuulutused vastava ürituse kohta. Ettepanekuid palun telefonil **55 535 829**, meilil tanja@vormsi.ee või siis vallavalitsusse.

Kultuuriürituste infot saab pidevalt vaadata ka Vormsi koduleheküljelt www.vormsi.ee kultuuriürituste alt, klõpsates seal omakorda lingile *kultuuriürituste kalender*.

Tatjana Bratoljubova, kultuuritöötaja